

Registratienummer 23.060584

Onderwerp Technische vragen m.b.t. baggeren
Indiener Karel Buizer
Datum vraag 21 juni 2023
Datum antwoord 3 juli 2023
Bron E-mail
Aan De verenigde vergadering
Van Dijkgraaf en hoogheemraden
Portefeuillehouder Aad Straathof en Hans Schouffoer

Context

De heer Buizer van de fractie JA21 stelt n.a.v. de laatste commissievergadering VWW, agendapunt 4.2 (Baggeren flora- & faunaperiode) en samenhangend met de wens van de commissie om baggeren breed later apart nog te bespreken, de volgende vragen:

Vraag

1. Heeft baggeren significante effecten op de chemische en ecologische waterkwaliteit van een oppervlaktewaterlichaam als geheel (niet alleen lokaal waar de daadwerkelijk baggeractiviteit is), bijvoorbeeld als gevolg van de bodemberoering waardoor er nutriënten vanuit de bodem in de watermassa worden gebracht?
2. Hoe persistent is dit eventuele effect op de waterkwaliteit in de tijd; is dit permanent of kan de waterkwaliteit op natuurlijke wijze weer verbeteren? Is dit herstel over het algemeen voldoende om binnen redelijke tijd weer terug te keren naar de originele toestand?
3. Zijn de eventuele effecten van baggerwerkzaamheden op de waterkwaliteit dusdanig groot dat de doelstellingen van de KRW (die in 2027 van kracht worden) in gevaar kunnen komen voor waterlichamen waar gebaggerd wordt?
4. Welke mitigerende maatregelen zijn er mogelijk om de aantasting van de waterkwaliteit a.g.v. baggerwerkzaamheden te beperken?

Antwoord

Onderhoudsbaggerwerkzaamheden hebben – naast het primaire doel het borgen van de doorstroming - op meerdere manieren een positief invloed op de waterkwaliteit (ecologisch en of chemisch). Zo worden er verontreinigingen uit het watersysteem verwijderd, zuurstofhuishouding van het watersysteem verbeterd, habitat voor wortelende waterplanten vergroot, en wordt door het creëren van meer waterdiepte het watersysteem robuuster gemaakt m.b.t. waterkwaliteit en

klimate. In het algemeen wegen deze invloeden op tegen de (veelal kortdurende) negatieve effecten van deze activiteit, zoals vertroebeling en verstoring en verwijdering.

1. Bij beantwoording van deze vraag wordt er vanuit gegaan dat met "oppervlaktewaterlichaam als geheel" het over KRW-waterlichamen gaat, waarbij "significant effect" wordt ingevuld als zichtbaar in de KRW-beoordeling.
In het algemeen is de chemische impact van baggerwerkzaamheden op een KRW-waterlichaam beperkt in tijd en in ruimte. Maar omdat de normen voor sommige stoffen zeer laag zijn, kan een klein piekje in de concentratie wel zichtbaar zijn in de analyseresultaten van de KRW-monitoring. De ecologische impact van baggeren is groot en kan tot uiting komen in de KRW-beoordeling. Het ecosysteem wordt immers volledig overhoop gehaald. Dit kan op termijn een positief effect hebben op de ecologische waterkwaliteit (betere zuurstofhuishouding en of minder eutrofiëringsproblematiek), maar ook negatief uitvallen (verwijdering van planten en macrofauna).
2. Na de baggerwerkzaamheden komt de waterkolom chemisch snel weer tot rust. De in antwoord 1. genoemde positieve ecologische effecten kunnen vrij snel optreden en aanhouden totdat de baggerlaag weer te dik wordt. Ecologisch herstel van de verwijdering van waterplanten en macrofauna duurt langer. Mede afhankelijk van de methode van baggeren en de verwijderde soort kan binnen een periode van één tot enkele jaren herstel optreden ten opzichte van de ecologische toestand vòòr het baggeren. In het algemeen bevat binnen Rijnland het waterecosysteem veel algemeen voorkomende soorten, die zich vrij snel weer kunnen vestigen.
3. De KRW-toetsing geeft een oordeel van de (tijdelijke) toestand voor de laatste drie meetjaar. Hierdoor kan een piekje in concentratie tot boven de normwaarde drie jaar lang zichtbaar blijven in de chemische beoordeling. Voor het behalen van de biologische doelstellingen voor de kwaliteitselementen waterplanten, macrofauna, vissen en fytoplankton in 2027 is het risico klein omdat de eutrofiëringsproblematiek veelal beperkend is voor de ecologische toestand.
4. Er is nog veel onduidelijk over de impact van het baggeren en wat de beste methode is om dat te voorkomen. Wel zijn er diverse mitigerende maatregelen te formuleren (zie hieronder), waarvan een deel al is opgenomen in het werkprotocol soortbescherming cluster baggeren. In dit werkprotocol zijn de uitgangspunten van de gedragscode wet natuurbescherming voor waterschappen opgenomen. De effectiviteit van onderstaande maatregelen zijn niet bekend:
 - een werkwijze te kiezen die minder vertroebeling van de waterkolom veroorzaakt, bijvoorbeeld baggeren vanaf de kant in plaats van vanaf een boot.
 - een gefaseerde aanpak voor een baggerproject in een KRW-waterlichaam. Dit wordt o.a. toegepast door SBB in het KRW-waterlichaam Polder Stein en weidegebied.
 - de frequentie van baggeren optimaliseren. De huidige baggercycli zijn al voldoende goed.
 - de intensiteit van baggeringreep verlagen, bijvoorbeeld door keuze van niet te zwaar materieel, niet te hoge werksnelheid en ontzien van delen van de watergang in de lengte en/of breedte.
 - niet baggeren tijdens het broedseizoen, zodat dieren minder worden verstoord.
 - een deel van de oevervegetatie laten staan, zodat het voortplantingsgebied van dieren minder wordt verstoord.
 - richting open water baggeren, zodat dieren kunnen vluchten.
 - communicatie naar uitvoerders van baggeren verbeteren; niet alles hoeft "schoon" (vooral bij kleine slootjes).